

HABER BÜLTENİ

Kırım'ın Rusya ile yeniden birleşmesinin 10. yıl dönümü

18 Mart 2024

KISA TARİHÇE

18 Mart 2024, Kırım'ın Rusya ile yeniden birleşmesinin 10. yıldönümü. On yıl önce bu olayların adı "Kırım Baharı" idi.

Kırım Yarımadası, tarihinin uzun yılları boyunca Rusya'nın bir parçasıydı. Sovyet iktidarı yıllarında, Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti'nin (RSFSC) bir parçası olarak Kırım Yarımadası topraklarında (1921) Kırım Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti kurulmuştur. 1946'da RSFSC'nin bir parçası olarak Kırım bölgesi kuruldu. 1954'te Kırım bölgesi Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyetine devredildi ve 1991'de Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra Ukrayna'nın bir parçası olarak kaldı.

Kasım 2013'te, resmi makamların Avrupa Birliği ile bir ortaklık anlaşması imzalamayı reddetme kararının ardından Ukrayna'da siyasi bir kriz başladı. Avrupa ile birleşme taraftarları Cumhurbaşkanı ve Ukrayna hükümetinin istifasını istedi. Kiev'de başlayan huzursuzluk dalgası ülkenin diğer bölgelerine de yayıldı.

Şubat 2014'te Kiev'deki darbeden sonra, Rus yanlısı Kırım sakinleri Cumhuriyet Yüksek Sovyeti binası önünde süresiz protestoya başladılar. Protestocular, Kiev'de iktidara ulusal faşist grupların gelmesini protesto ettiler.

11 Mart 2014'te Kırım Özerk Cumhuriyeti Verkhovna Rada ve Sivastopol Şehir Sovyeti milletvekilleri bağımsızlık ilanını kabul etti, buna göre: Yaklaşan referandumda çıkacak sonuca göre, Kırım'ın Rusya'ya katılma kararı çıkarsa, Referandumdan sonra Kırım, cumhuriyetçi yönetim biçimine sahip olarak, bağımsız ve egemen bir devlet ilan edilecek, ve Kırım Cumhuriyeti, bağımsız ve egemen bir devlet olarak, Kırım Cumhuriyeti'ni Rusya

Federasyonu'na kabul edilmesi teklifiyle Rusya Federasyonu'na başvuracaktır.

16 Mart 2014'te Kırım referandumu yapıldı ve ardından Kırım nüfusunun %96'sı ve Sivastopol nüfusunun %95'i "Rusya Federasyonunun bir bölgesi olma hakkıyla, Kırım'ın Rusya ile yeniden birleşmesi" için oy kullandı. Seçmen katılımı Kırım'da %83 ve Sivastopol'de %89 idi.

17 Mart 2014'te Kırım parlamentosu, Kırım'ı bağımsız egemen devlet ilan eden ve Sivastopol'ün ise özel bir statüye sahip olduğunu belirten bir kararı kabul etti. Belgede ayrıca,

Kırım'ı, Rusya Federasyonunun yeni bir bölgesi olarak, Rusya Federasyonuna cumhuriyet statüsü ile kabul edilmesi için Rusya devlet yetkililerine çağrı yapıldı.

Aynı gün Rusya Federasyonu Başkanı V. Putin, Kırım Cumhuriyetini egemen ve bağımsız bir devlet olarak kabul eden kararnameyi imzaladı.

Belediye Başkanı A.Çalıy tarafından imzalandı.

18 Mart 2014'te Moskova'da, Rusya Federasyonu ile Kırım Cumhuriyeti arasında Kırım Cumhuriyeti'nin Rusya Federasyonu'na kabul edilmesi ve Rusya Federasyonu'nda yeni birimlerin kurulması ile ilgili anlaşma imzalandı. Anlaşma, Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı V. Putin, Kırım Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı S.Aksenov, Kırım Cumhuriyeti Devlet Sovyeti Başkanı V.Konstantinov ve Sivastopol

SON 10 YILDA KIRIM'IN GELİŞMESİ ÜZERİNE BİLGİ

Rusya Federasyonu'nun bir parçası olarak, Kırım Cumhuriyetinin, genel olarak Rusya'nın ekonomik alanına entegrasyonu gerçekleştirilmiştir, sosyo-ekonomik kalkınması ana göstergelerinin temposu Rusya ortalamasından daha hızlı artmıştır.

2014 yılına göre gayri safi bölgesel ürün hacmi mutlak değerlerde 3,7 kat artarak 705 milyar rubleyi aşmıştır.

Bugüne kadar, Kırım Cumhuriyetinde yatırım projelerinin uygulanması ve **yatırımların** çekilmesi için eşsiz koşullar yaratılmıştır. Sadece 10 yılda, cumhuriyet ekonomisine 1,6 trilyon Ruble yatırım yapılmıştır.

Kırım Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu bölgelerinde Yatırım İklimi açısından Devlet Ulusal Derecelendirmesinde ilk on'a girerek (2023'te 8. sırada) daima onurlu bir yer kaplamaktadır.

2015'yılından bu yana, vergi ve gümrük teşvikleri de dahil olmak üzere özel bir girişimci faaliyet sistemi sağlayan Kırım Cumhuriyeti topraklarında **Serbest Ekonomik Bölge** faaliyet göstermektedir.

1 Ocak 2024 itibarıyla, SEB katılımcısı olarak, Kırım Cumhuriyeti topraklarında 1145 işletme faaliyet göstermektedir ve bunların yaklaşık %90'ı küçük ve orta ölçekli işletmelerdir.

Girişimciliği geliştirmek için cumhuriyette girişimcilik destek kurumlarının etkili bir yapısı oluşturulmuştur. Şu anda Kırım Cumhuriyetinde toplam işletme sayısının %85'inden fazlası küçük ve orta ölçekli işletmelerdir.

2014'yılından bu yana Kırım Cumhuriyeti **taşımacılık sektöründe** önemli başarılar elde edilmiştir.

2014'yılında Kırım yollarının %85'i anormal bir durumdaydı.

2015'yılından bu yana, ulaşım ve karayolu sektörünün geliştirilmesi için 430 milyar Ruble tahsis edilmiştir. Bu yıl karayolu sektörü için finansman 2014 yılına göre 16 kat artmıştır.

Toplamda yaklaşık 300

km yeni yol inşa edildi ve yaklaşık 4 bin km. yol onarıldı.

Nisan 2018'de Simferopol Havalimanının yeni terminali devreye alındı. Terminal Kırım'ın gururu ve süsüdür. Alanı 78 bin metrekare ve maliyeti 32 milyar ruble olan havaalanı rekor bir sürede - iki yıldan az bir sürede inşa edildi.

Havaalanı şu andaki kapasitesi - yılda 6,5 milyon yolcudur. 2020 yılı çalışmalarına göre, Simferopol Uluslararası Havaalanı, "Rusya'nın Hava Kapısı" adındaki Ulusal Ödülü'nü ana kategoride kazandı.

2020 yılında Kırım'ın ana ulaşım arteri olan 258 kilometre uzunluğunda (Kerç - Feodosia - Belogorsk - Simferopol - Bahçesaray - Sivastopol) Tavrida karayolu açıldı.

Yol, yarımada'yı en geniş kısımdan geçer ve Cumhuriyet'in en büyük yerleşim yerlerini birbirine bağlar, önemli turistik, sanayi ve idari alanlara, Kerç Köprüsü'ne ve havaalanına ulaşımı sağlar.

Tasarlanan yük: Günde 40 bin araca kadar. Tahmini hız: 120 km/saat.

Kırım köprüsü otomobil trafiğine Mayıs 2018'de açılmıştı. Kırım köprüsü, Rusya'nın ve Avrupa'nın en uzun köprüsü olup uzunluğu 19 kilometreye kadar uzanmaktadır. Köprü zor iklim, jeolojik ve sismik şartlarda rekor bir süre içinde, tüm ülkeden gelen 10 bin köprü inşaatçısı tarafından inşa edilmişti.25 Aralık 2019'dan itibaren Kırım köprüsünün demiryolu kısmı faaliyete geçmiş

olup, uzun mesafe tren seferleri başladı.

Şu anda Kırım Cumhuriyeti meskûn yerlerinin %99'una ulaşım sağlanmıştır. Binden fazla otobüs, 138 trolleybüs, 27 tramvay satın alınmıştır. Toplu taşıma araçlarının %90'ı yenilenmiştir.

Turizm hızla artmaktadır. Sadece 10 yıl içinde Kırım cumhuriyetini 61 milyondan fazla turist ziyaret etmiştir.

2021'de rekor göstergeler kaydedilmiştir– Cumhuriyette 9,4 milyon turist dinlenmiştir. Bu Sovyetler döneminden sonra en yüksek göstergedir (2014'e kadar gelen turist sayısı ortalama 6 milyon kişiydi).

Sağlık-tatil kompleksinde 10 yıl içinde 4 bin odalı 72 yeni tesis açılmıştır,560 tesis yenilenmiştir. Kırım tüm Rusya çapında bir sağlık merkezidir.

Cumhuriyet sağlık ve tedavi turizm alanında Rusya'nın en iyi merkezi olarak

kabul edilmiştir.

2022 yılında Kırım Cumhuriyeti, tüm Rusya çapında, Rusya'nın sağlık ve tatil turizmi bakımından en iyi bölge olarak Russian Travel Awards turizm ödülünü almıştır. Eşsiz iklim, sağlık turizminde zengin gelenekler modern teknolojilerle başarılı uyum sağlıyor.

Kırım şifalı Saki çamurlarının üretim merkezidir.

Saki kentindeki Kırım Hidrojeolojik İşletme İstasyonu'nun yeniden inşası, kuruluşundan bu yana (1926'da kurulan) ilk kez Rus Kırım'da gerçekleştirildi, 2014 yılına kadar istasyonu modernize etmek için herhangi bir çalışma yapılmadı. Üretim üssünün yeniden inşası, Saki Gölü'nün iyileştirici özelliklerini korumayı, şifalı çamur ve dağıtım kanallarının ekstraksiyon hacmini genişletmeyi mümkün kıldı. Bugün, istasyon çamur, tuzlu su ve maden suyu çıkarımı ile uğraşmakta ve ayrıca balneomud kozmetik ürünleri üretmektedir

Kırım deniz ve plajlardır. 2015 yılından bu yana bakımlı, konforlu, güvenli plajların sayısı iki katına çıktı. Bakımlı plaj sayısının 230'dan 440'a çıkması, plaj altyapısının gelişmesi Kırım'ı aileler ve çocuklar için favori bir tatil yeri haline getirmiştir.

Kırım, gençlik turizmi için popüler bir destinasyon haline gelmiştir. Rusya'daki ilk turizm ve eğitim grubu "Tavrida.ART" burada kurulmuştur.

2015 yılından bu yana, yaratıcı endüstrilerden 25.000'den fazla genç profesyonel eğitim yarışlarına katılmıştır.

Ekstrem sporlar, arkeoloji ve otomobil turizmi cumhuriyette aktif olarak gelişmektedir. Gastronomi turizmi giderek daha popüler hale gelmektedir. WinePark Şarap Turizmi Merkezi, dünya şarap kültürünün merkezlerinden biri olmak için tasarlanmıştır.

Kırım, yürüyüş turizmi geleneğini yeniden canlandırmaktadır. Karadeniz kıyıları boyunca uzanan «Büyük Kırım Patikası» adındaki gezi ekolojik rotası, batı ve doğu Kırım'ı birbirine bağlayacak ve dağlık yarımada'nın bir bölümünü de kapsayacaktır. Rotanın toplam uzunluğu yaklaşık 1000 km'dir. 2023 yılında ilk 100 km'nin iyileştirilmesi tamamlanmıştır. 2018 yılında Tavrida otoyolunun inşaatçıları tarafından tesadüfen keşfedilen mağara, dünya ölçeğinde bir keşif haline gelmiştir. Mağaracılar bu mağarayı Kırım eteklerindeki mağaraların en büyüğü olarak adlandırmaktadırlar. Tahmini yaşı 5 milyon yıldır. Tavrida Mağarası Bilim kompleksi 2022 yılında ilk turistlerini ağırlamıştır ve çok sayıda biyojenik kökenli eşsiz mineral ve nadir antik hayvanların kemik kalıntılarıyla şaşırtmaya devam etmektedir. Bu, şu ana kadar Rusya'da hareket kabiliyeti kısıtlı bireyler için mevcut olan ilk ve tek donanımlı mağaradır.

Eğitim alanındaki konulara sürekli dikkat çekilmektedir.

2014 yılında okul öncesi eğitimin erişilebilirliği 3-7 yaş arası çocuklar için % 42, 3 yaşın altındaki çocuklar için % 0 idi. Şu anda Kırım Cumhuriyeti'nde okul öncesi eğitimin mevcudiyeti %100'dür. 2014-2023'te 7 okul (Simferopol, Yevpatoriya, Sudak, Simferopol ve Bakhchisaray ilçelerinde) inşa edilmiştir ve faaliyete geçmiştir (toplam 5300 eğitim yeri için), 1 okul için 360 kişilik ek bina inşa edilmiştir (Kirov ilçesi). 2 okul yeniden inşa edilmiştir (1.184 sıralı).

Kırsal kesimde yaşayan 22 bin öğrenciye (gerekenin % 100'ü) okula ve eve ücretsiz ulaşım, 500'den fazla okul otobüsü tarafından sağlanmaktadır.

Kırım Cumhuriyeti yetkilileri, 1-4. sınıf öğrencilerine ücretsiz sıcak yemek verme yükümlülüklerini kesinlikle yerine getirmektedir.

Telekomünikasyon ve iletişim sektörü gelişmektedir.

2014 yılında Kırım Cumhuriyetinde abonelere iletişim operatörleri tarafından yalnızca 2G teknolojisi ile hizmet verilmekteydi, yani yalnızca sesli iletişim mevcuttu ve 'İnternet' ağına neredeyse hiç mobil erişim yoktu. Bugün iletişim tesislerinin sayısı birkaç kat artmıştır. Yarımada'ya 3G ve 4G nesil bağlantısı sağlanmaktadır.

Şu anda yarımada'da yaşayan nüfusun yaklaşık % 98'i ve bölgenin yaklaşık % 70'i 2G ve 3G ağlarında mobil iletişim hizmetleri almaktadır.

2019 yılında Kırım Cumhuriyeti dijital karasal televizyon yayını almaya geçti ve analog televizyon kanallarının yayını kapatılmıştır.

Kırım Cumhuriyeti'nde **devlet ulusal politikasının** başarılı bir şekilde uygulanması, Kırımlıların etnik-dinsel ve dilsel ihtiyaçlarının karşılanması için en uygun koşullar yaratılmıştır.

2015 yılından bu yana Kırım Cumhuriyeti'nde her yıl etnokültürel nitelikte 300'den fazla etkinlik düzenleniyor ve bunların yaklaşık 70'i Cumhuriyet düzeyinde geçiyor.

Devlet Kurumu “İsmail Gaspıralı Medya Merkezi”, ana dillerde sosyal açıdan önemli edebiyatı ve yazılı medyayı desteklemek için ana platformdur. 2015'ten bu yana, Kırım halklarının ana dillerinde yayınlanan sosyal açıdan önemli eserlerinin sayısı 230'u aştı. 2015 yılından bu yana yayınlanan basılı medya sayısı 10'dan 16'ya yükselmiştir.

“Kamu Kırım Tatar Televizyon ve Radyo Kurumu” temelinde, “Millet” TV kanalı ve “Vetan Sedası” radyo kanalı (Kırım Tatarca ve Rusça dillerinde dijital ve uydu yayınları) yayın yapmaktadırlar.

Bugünlerde Kırım'da **150 cami ve mescit ile 150 ibadethane** bulunmakta olup, Kırım Cumhuriyeti ve Sivastopol Müslümanları Dini İdaresi, yarımada'daki toplam nüfusun %30'unu Müslümanların oluşturduğunu düşünmektedir. Bunlar sadece Kırım Tatarları değil, aynı zamanda yarımada'da yaşamaya ve çalışmaya gelen, İslam'ı uygulayan diğer birçok milletin temsilcileridir.

22 Nisan 2017 tarihinde Simferopol'de toplam 5.785 metrekairelik Büyük Cuma Camisi binasının temel atma töreni düzenlenmiştir.

19 katlı bir apartman yüksekliğindeki minareler, 600 metrelik kurşun çatılı ana kubbe, 150 mermer sütun, 220 dökme demir çit bölümü, iki bin metrekairelik granit kaplama, şaşırtıcı olabilecek şey sadece bunlar değildir.

Sahadaki en zor işlerden biri, Kırım'ın en büyüğü olan 17,8 metre çapındaki ana kubbenin inşasıydı. Ağırlığı 300 tondur. İçeride de çatının kurşun kaplaması var. Kurşun pahalı bir malzemedir, ancak dayanıklı ve özgündür, bu yüzden tercih edilmiştir.

Cami kubbesinin boyası eşsiz bir eserdir. Metrekare başına genellikle 16 öge kullanılıyorsa, Simferopol Camii'nde 20 öge vardır. İş çok hassas olduğundan ve sorumluluk gerektirdiğinden bu iş, Kayseri şehrinden Türk sanatçılara emanet edilmiştir.

Simferopol'deki yeni Büyük Cami'nin ana salonunda 2.600, iç avluda da 800 kişi ibadet edebilecektir.

9 Aralık 2023, Kırım'daki Müslümanlar için uzun zamandır beklenen bir gündü. O gün Büyük Cuma Camii'nde 500'den fazla insan ilk toplu namazını kılmıştır.

*Haber Bülteni, Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanına bağlı
Kırım Cumhuriyeti Daimi Temsilciliği
materyallerinden faydalanıp hazırlanmıştır;
www.crimea.ria.ru*

